

Oslo kommune
Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep.
0030 OSLO

Dato: 12.09.2012

Deres ref:
201200643

Vår ref (saksnr):
201200703-15

Saksbeh:
Helge Skjetne, fagsjef

Arkivkode:
301

HØRINGSUTTALELSE - NOU 2012:5 BEDRE BESKYTTELSE AV BARN UTVIKLING

Byråd for helse- og sosiale tjenester har i byrådets sak nr. 16/2012 avgitt følgende høringsuttalelse på vegne av Oslo kommune:

”Oslo kommune viser til høringsbrev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet av 8. mai 2012 der departementet ber om kommunens høringsuttalelse til ekspertutvalgets utredning om bedre beskyttelse av barn utvikling.

Etter Oslo kommunes oppfatning har utvalget foretatt en grundig gjennomgang av de vanskelige problemstillingene som barneverntjenesten møter i sitt arbeid, og ikke minst de dilemmaer og verdivalg som knytter seg til barn og foreldres interesser.

Utvalget hadde som mandat å utrede anvendelsen av ”det biologiske prinsipp” i barnevernet slik det er nedfelt i gjeldene barnevernlov. Utvalget anbefaler, på bakgrunn av en omfattende dokumentasjon, at det etableres et nytt prinsipp, *utviklingsstøttende tilknytningsprinsipp* for vurdering av vanskelige avgjørelser i barnevernsaker, og at dette gis forrang i forhold til det biologiske prinsipp i saker der tilknytnings- og relasjonskvaliteten er til hinder for barnets utvikling. Oslo kommune støtter anbefalingen, og mener dette er i tråd med nyere forskning som viser at barnets utvikling skjer gjennom en utviklingsstøttende relasjon mellom barn og omsorgsperson tidlig i livet.

Utvalget anbefaler videre at det oppnevnes sakkyndige i saker der det ikke er observert alvorlig omsorgssvikt i øyeblikket, men at det er fare for at omsorgspersonen ikke kan ivareta god omsorg i fremtiden. Oslo kommune er enig i at det er behov for sakkyndige i slike kompliserte og krevende saker. Utredning i disse sakene innebærer vurdering av potensielle risikofaktorer, prognostisk vurdering av omsorgskompetanse samt utredning av tilknytnings- og relasjonskvalitet. Dette krever spesialisert kompetanse hos de sakkyndige, og Oslo kommune vil understreke behovet for tilrettelegging av et videreutdanningstilbud på dette området.

Utvalget foreslår at fylkesnemnda gis anledning til å pålegge foreldre flere nye hjelpetiltak i forhold til gjeldende lov (bvl § 4-4 fjerde ledd). Utvalget mener det må være mulig å pålegge foreldre kompensierende tiltak, kontrolltiltak i form av meldeplikt og urinprøver samt at beviskravet for pålegg av tilsyn senkes. Oslo kommune er enig i at det er ønskelig at fylkesnemnda i større grad gis anledning til å pålegge foreldre hjelpetiltak. Oslo kommune ser

alvorlig på at hjelpetiltak, som etter en grundig vurdering av barneverntjenesten, ikke iverksettes fordi det ikke lykkes å motivere foreldrene til å samtykke. At anbefalte tiltak, for eksempel i familier i kontakt med kriesenter, ikke iverksettes, kan være med å forsinke at barn i alvorlig risiko får hjelp. Det er også en fare at foreldrene i slike situasjoner velger lette hjelpetiltak, som støttekontakt eller betalt barnehage, i stedet for mer krevende tiltak som tilsyn eller meldeplikt. Oslo kommune er imidlertid bekymret for kapasiteten til fylkesnemnda. Skal en slik lovendring få praktisk betydning må det være tilstrekkelig kapasitet i fylkesnemnda.

Utvalget anbefaler at det legges til rette for at barneverntjenesten får adgang til nye tiltak som har som mål å forbedre omsorgskompetansen til omsorgspersoner og å styrke forskningen på barnevernområdet, spesielt minoritetsbarn i barnevernet. Oslo kommune er enig i at forskningen på barnevernområdet er mangelfull, og at det er behov for å utvikle nye tiltak i tråd med endringer i familiene og i samfunnet generelt.

Utvalget foreslår at Statens helsetilsyn v/fylkesmannen overtar tilsynet med fosterhjemmene. Oslo kommune støtter forslaget. Etter kommunens mening er det ikke er mulig å sikre forsvarlig tilsyn med gjeldende ordning. Ordningen innebærer bruk av frivillige oppdragstakere, og det viser seg i praksis at det er svært vanskelig og ressurskrevende å rekruttere og å lære opp nye personer for å sikre at alle fosterbarn får tilsynsfører. Etter kommunens mening vil en kombinasjon av tilsyn av fylkesmannen og en egen støtteperson for fosterhjemsplasserte barn, slik utvalget anbefaler, gi det beste grunnlaget for at fosterbarns interesser blir ivarettatt.

Utvalget anbefaler ulike tiltak som har som mål å bedre praksis i barnevernet, blant annet at familievernkontoret i større grad bør være en samarbeidspartner for barnevernet, og at adopsjon alltid skal vurderes når barn er tidlig og varig plassert.

Oslo kommune er enig i at familievernkontoret er en viktig ressurs som i større grad enn i dag kan være en viktig samarbeidspartner for barnevernet, både som en forebyggende hjelpeinstans for familier, bistand til å bedre sin foreldrekompetanse, og ikke minst som en viktig støtte til foreldre som er fratatt omsorgen for sitt barn. Ansvar for at foreldrene gis et tilbud opp bør imidlertid fortsatt ligge i barnevernet. Et bredere ansvarsområde for familievernkontorene vil kreve en omprioritering av oppgavene eller tilføring av nye ressurser.

Utvalget anbefaler at adopsjon alltid vurderes i tilfeller der barn er tidlig og varig plassert i fosterhjem. Utvalget ønsker at barnevernet i disse sakene avklarer med fosterforeldrene om de er villig til å adoptere dersom omsorgsovertakelse blir resultatet av barnevernsaken. Utvalget viser til at adopsjonsforskning viser til at det store flertall av adopterte barn, med visse begrensninger gitt av forsømmelse og mishandling før adopsjonen, har stort potensial for gjenvinning av tapte funksjoner gjennom utviklingsstøttende foreldrepraksis hos adopsjonsforeldrene. Oslo kommune støtter anbefalingen. Oslo kommune er også enig i utvalgets differensiering i forhold til barnets alder når en slik vurdering skal finne sted. Det anses som avgjørende å begrense skadelig omsorgssituasjon, og at det derfor er viktig for barnet at trygg oppvekst etableres så tidlig som mulig. Oslo kommune er også enig med utvalget i at barnevernet i disse sakene bør forespørre fosterforeldre om muligheten for adopsjon.

Oslo kommune støtter utvalgets innspill om å utrede opprettelse av en familiedomstol med spesialisert kompetanse som behandler alle barne-, ungdoms- og familierelaterte saker som i

dag behandles av domstol og fylkesnemnd. Hensikten med utredningen må være å se om en slik ordning gir bedre rettsikkerhet, lavere konfliktnivå i sakene og kortere saksbehandlingstid.

Utvalget foreslår ulike tiltak for å verne ufødt barn hvor mor bruker rusmidler, blant annet utrede effektive tiltak for å redusere bruk av rusmidler og revurdere beviskriteriene (mors rusbruk) i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Oslo kommune er enig i forslaget om å vurdere kravet i loven for å kunne tas inn i institusjon uten eget samtykk. I disse sakene er det avgjørende at tiltak iverksettes før skaden på barnet blir for omfattende. Oslo kommune er også enig i at kommunens helse- og sosialtjenester pålegges ansvar for å varsle barneverntjenesten om gravide mødre som har en livsførsel som kan skade det ufødte barnet. Dette bør inkludere vern av det ufødte barn, ikke bare mot rus, men også mot vold, overgrep og annen skade.

Utvalget anbefaler å rettighetsfeste barnevernloven. Utvalget henviser til Barnekonvensjonen og at en rettighetsfesting vil fremme økt beskyttelse av utsatte barn. Oslo kommune er ikke uenig i at det er viktig å sikre barn beskyttelse, og at en rettighetsfesting av barnevernloven kan være en måte å imøtekomme dette på. Oslo kommune ser imidlertid flere problemer knyttet til en slik rettighetsfesting som bør avklares, blant annet om loven generelt gjelder rett til hjelp til en bedre omsorgssituasjon, eller om den gjelder rett til et spesifikt ønsket tiltak. Før barnevernloven rettighetsfestes bør det foretas en grundig gjennomgang av de barnevernfaglige, praktiske og juridiske konsekvensene av et slikt vedtak, og hvordan retten skal håndteres.

Etter Oslo kommunes vurdering vil mange av utvalgte forslag ha vesentlige administrative og økonomiske konsekvenser. Oslo kommune forutsetter derfor at departementet i forbindelse med endringer i barnevernloven og andre røringer som gir endret praksis, kompenserer alle merutgifter som Oslo kommune har, både som kommune og samansvarlig for institusjonsbarnevernet med mer jf bvl § 2-3a *Særskilte bestemmelse for Oslo kommune.*”

Med vennlig hilsen

Bjørg Månum Andersson
kommunaldirektør

Nina Backer-Røed
oppvekstsjef

[Godkjent og ekspedert elektronisk](#)